

TOVAČOVSKÝ Ramletot

Září 2023

číslo 2

cena 15 Kč

Z obsahu

- Informace z MěÚ
- SŠ řezbářská
- Historické okénko
- Z činnosti spolků
- Pozvánky
- Inzerce
- Vítání občánků

Středověký den ve fotografiích

Tovačov oslavil 70 let od založení pískovny

V sobotu 19.8. se v sluncem zalité pískovně Tovačov na Přerovsku uskutečnila akce připomínce 70 let od jejího založení. Společnost Českomoravský štěrk připravila pro místní obyvatele oslavu s bohatým programem. Návštěvníci si tak například mohli užít plavbu lodí po Tovačovských jezerech, představení provozovny či ukázkou těžební techniky. Na své si přišli nejen dospělí, ale také děti. Akce se zúčastnilo přes 1200 návštěvníků především z Tovačova a okolních obcí.

„Jsme moc rádi, že jsme mohli s místními obyvateli oslavit 70 let od založení pískovny, která je již tak dlouhou dobu nedílnou součástí zdejší krajiny. Pro oslavu jsme připravili vyvážený program, ve kterém si, věřím, každý z účastníků jistě našel zábavu dle své preference. Osobně jsem byl rád, že jsme mohli návštěvníkům ukázat naši provozovnu, a hlavně připomenout pomocí fotek a videí bohatou historii i současnost, jež jsou s ní spojená,“ říká Tomáš Bína, technický ředitel ze společnosti Českomoravský štěrk.

Hlavnímu programu dominovala plavba lodí po jezerech. Cílem plavby byla ukázkou nového sacího a zrekonstruovaného drapákového bagru, které v letošním roce posílily místní těžební flotilu.

V programu nechyběla ani ukázkou těžební techniky, která potěšila nejen děti, ale i dospělé. Na děti dále čekala zábava v podobě skákacích nafukovacích atrakcí, menší děti si mohly vyzkoušet kvalitu a rozdílnost písku z Tovačova a písku z Božic, kde se nachází další provozovna společnosti. Za přispění výtvořem do dětské galerie byli malí umělci odměněni tričkem s remorkérem. Zájemci se mohli nechat také pomalovat či vyfotit v tématickém fotokoutku.

Historie těžby štěrku na ložisku v Tovačově sahá do 30. let 20. století, kdy se nejdříve jednalo o drobnou těžbu nasucho. Příběh Tovačovských jezer se začal psát v roce 1953, kdy se otevřel moderní závod na výrobu a zpracování štěrku. Původní lány polí nahradila průzračná hladina.

Zajímavostí je, že štěrkopísek vytěžený v této oblasti se použil mimo jiné

při výstavbě pražského metra. Díky těžbě získala lokalita rozsáhlé vodní plochy sloužící k rekreaci, rybolovu, ale také jako zdroj pitné vody. Citlivý přístup k těžbě a následné rekultivaci také vytvořil mimořádně příznivé podmínky pro řadu rostlin a živočichů. Dnes žije v okolí jezer asi 70 druhů ptáků a v jezerech samotných více než 30 druhů ryb.

Tovačovský štěrkopísek, který tvoří klíčovou surovinu pro české stavebnictví, je zcela zásadní pro celý region. Ačkoliv se štěrkopísek zdá být běžnou surovinou a na první pohled na výrobní linku je ho v Tovačově stále dost, ložiskoví geologové před časem upozornili na to, že Olomouckému kraji hrozí v nadcházejících letech kritický nedostatek tohoto materiálu. Podle předběžné prognózy

České geologické služby se v regionu do deseti let uzavře čtrnáct z šestnácti aktivních pískoven, což způsobí výpadek v roční produkci 700-900 tisíc m³. Stejně jako v sousedních krajích je i v tom

Olomouckém již dnes nedostatek hrubých frakcí kameniva.

Informace městského úřadu

Zastupitelstvo města schválilo na svém 6. veřejném zasedání konaném dne 18. 9. 2023 následující usnesení

Usnesení zastupitelstva města je upraveno podle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Neupravené verze těchto dokumentů jsou uloženy k nahlédnutí oprávněným osobám podle ust. § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, na Městském úřadě Tovačov, kancelář starosty, Náměstí 12, Tovačov.

- 70/06 – 23 Zastupitelstvo města Tovačova projednalo a **schvaluje** kontrolu usnesení z 5. zasedání ZM ze dne 19.6.2023.
- 71/06 – 23 Zastupitelstvo města Tovačova projednalo a **schvaluje**:
- a) Zprávu o činnosti rady města č. 12 ze dne 12.7.2023
 - b) Zprávu o činnosti rady města č. 13 ze dne 16.8.2023
 - c) Zprávu o činnosti rady města č. 14 ze dne 6.9.2023
- 72/06 – 23 Zastupitelstvo města Tovačova **bylo seznámeno** se zprávou o činnosti FV
- 73/06 – 23 Zastupitelstvo města Tovačova projednalo a **schvaluje** plán činnosti KV na II. pololetí 2023.
- 74/06 – 23 Zastupitelstvo města Tovačova projednalo a **schvaluje** odkoupit spoluvlastnický podíl o velikosti id. ½ pozemku parc. Č. 325/33 orná půda o výměře 1 081 m² v k.ú. Tovačov od společnosti VIAGEM a.s., Sokolovská 131/86, Praha 8- Karlín, za cenu 47,- Kč/ m², tj. celkem 50.807,- Kč. Náklady spojené s prodejem pozemku uhradí kupující strana. Zastupitelstvo města Tovačova pověřuje starostu podpisem kupní smlouvy.
- 75/06 – 23 Zastupitelstvo města Tovačova projednalo a **schvaluje** hospodaření města Tovačov za II. čtvrtletí 2023.
- 76/06 – 23 Zastupitelstvo města Tovačova projednalo a:
- a) **bere na vědomí** rozpočtová opatření č. 7/2023 a 8/2023,
 - b) **schvaluje** rozpočtové opatření č. 9/2023.
- 77/06 – 23 Zastupitelstvo města Tovačova projednalo a **bere na vědomí** zprávu o činnosti ZŠ a MŠ Tovačov za II. pololetí školního roku 2022/2023.

*Marek Svoboda, starosta města
Jaroslav Vrána, místopředseda města*

Práce údržby města - duben

I v letošním roce a v novém volebním období 2022 – 2026 Vás chceme i nadále průběžně informovat o prováděných stavebních pracích ve městě. V zimním období jsme se věnovali níže uvedeným stavebním pracím. Dokud bylo pro nás počasí příznivé, prováděli jsme opravu chodníku v ulici Široká, úsek od hřbitova po ulici Smetanovu. Jakmile se rozjaří, budeme na tomto úseku pokračovat.

Jednou stavební akcí bylo provedení opravy sociálního zařízení v městském bytě v ulici Jiráskova č.p. 532. Provedli jsme kompletní opravu koupelny, WC a kuchyně. Oprava spočívala v provedení nové instalace vnitřního rozvodu vody, kanalizace, el. rozvodů. Byl proveden nový keramický obklad,

dlažba a došlo ke kompletní výměně zařizovacích předmětů.

Jelikož došlo k havarijnímu stavu splaškové kanalizace ve vnitřních prostorech zámku, která slouží k odvodu splaškových vod ze dvou bytů a sociálního zařízení kastelánky zámku, byli jsme nuceni provést její opravu. Při stavebních pracích bylo zjištěno, že v podobném stavu je i hlavní přívod pitné vody, proto se provedla zároveň nová přípojka. S těmito opravami jde ruku v ruce i rekonstrukce sociálního zařízení v zázemí kastelánky zámku, které mělo již také po své životnosti. Sociální zařízení je zároveň používáno při pořádání kulturních akcí na zámku, a tak nově opravené prostory budou dalším příjemným místem na zámku.

V průběhu zimy jsme se pustili do kácení náletových dřevin podél toku Splavské v úseku od Zvolenova po ulici Prostějovská (Ostrov sv. Heleny). V minulosti zde byla úzká pěší stezka, která časem zarostla a byla zcela neprůchodná, rozhodli jsme se tuto stezku opět obnovit. Jedná se o úsek dlouhý cca 380m, který bude určen pro pěší a cyklisty. Povrch stezky bude šterkový s možností vjezdu vozidel údržby města. Podél stezky osadíme odpadkové koše a lavičky. Tato stezka tak bude v budoucnu navazovat na cyklostezku z Tovačova do Ivaně a zároveň to bude také jedna z přístupových cest k nově budovanému multifunkčnímu hřišti u sportovní haly. Stavba hřiště se bude realizovat v letošním roce, jelikož jsme

Tovačovský kamelot

byli úspěšní v podání žádosti o dotaci, nebude celá akce financována pouze z rozpočtu města. Na danou akci již proběhlo výběrové řízení a stavbu bude provádět firma Pavlacký s.r.o..

Další stavební akcí většího rozsahu bude provedení opravy páteřní sítě splaškové kanalizace a veřejného vo-

dovodu v lokalitě Zvolenov. Jedná se o kompletní rekonstrukci veřejných sítí ve vlastnictví VAK Přerov a.s., která předchází kompletní revitalizaci lokality Zvolenov. Jsme si vědomi, že to bude pro občany Zvolenova nepříjemná záležitost v průběhu stavby, ale bez těchto prací bychom se nebyli schopni dále posu-

nout a provést kompletní opravu chodníků, cest a vybudování nových parkovacích míst v tomto úseku našeho města.

Toto je výčet částí provedených a plánovaných akcí ve městě, o všem Vás budeme průběžně informovat.

*Marek Svoboda, starosta
Jaroslav Vrána, místostarosta*

Práce údržby města - do září

I v letošním roce Vás chceme průběžně informovat o prováděných stavebních pracích ve městě. Jednou stavební akcí bylo provedení opravy sociálního zařízení v městském bytě v ulici Jiráskova č.p. 532. Provedli jsme kompletní opravu koupelny, WC a kuchyně. Oprava spočívala v provedení nové instalace vnitřního rozvodu vody, kanalizace, el. rozvodů. Byl proveden nový keramický obklad, dlažba a došlo ke kompletní výměně zařizovacích předmětů.

Jelikož došlo k havarijnímu stavu splaškové kanalizace ve vnitřních prostorách zámku, která slouží k odvodu splaškových vod ze dvou bytů a sociálního zařízení kastelánky zámku, byli jsme nuceni provést její opravu. Při stavebních pracích bylo zjištěno, že v podobném stavu je i hlavní přívod pitné vody,

proto se provedla zároveň nová přípojka. S těmito opravami jde ruku v ruce i rekonstrukce sociálního zařízení v zázemí kastelánky zámku, které mělo již také po své životnosti. Sociální zařízení je zároveň používáno při pořádání kulturních akcí na zámku, a tak nově opravené prostory jsou dalším příjemným místem na zámku.

V minulém vegetačním klidu jsme se pustili do kácení náletových dřevin podél toku Splavské v úseku od Zvolenova po ulici Prostějovská (Ostrov sv. Heleny). V minulosti zde byla úzká pěší stezka, která časem zarostla a byla zcela neprůchodná, rozhodli jsme se tuto stezku opět obnovit. Jedná se o úsek dlouhý cca 380m, který je určen pro pěší a cyklisty. Povrch stezky je z asfaltového recyklátu s možností vjezdu vozidel

údržby města. Podél stezky jsme osadili lavičky. Tato stezka tak bude v budoucnu navazovat na cyklostezku z Tovačova do Ivaně a zároveň to bude také jedna z přístupových cest k nově vybudovanému multifunkčnímu hřišti u sportovní haly. Stavební práce na multifunkčním hřišti jsou již hotové, zbývá pouze provést terénní úpravy a zatravnit okolní plochy okolo hřiště. Na stavební práce bylo vypsané výběrové řízení, které vyhrála firma Pavlacky s.r.o.. Tímto bychom chtěli panu majiteli poděkovat za profesionální přístup a za odvedenou práci při realizaci stavby. Povrch hřiště je z tartanu o rozměrech 44 x 24m, prostor je ohraničen dřevěnými mantinely do výšky 1m a sloupy se sítěmi do výšky 4m. Při realizaci jsme zároveň provedli osvětlení jak hřiště, tak i přístupového chodníku k němu. Demontovali jsme původní oplocení dětského hřiště a zkulturnili okolní plochu tak, že to nyní tvoří jednotný funkční celek. Celý areál je oplocen a je přístupný jak od sportovní haly, tak i ze strany od toku říčky Splavské. Celkové náklady na stavbu jsou 5.326.964,- Kč, dotace od Ministerstva pro místní rozvoj činí 3.314.222,- Kč. Osvětlení je hrazeno přímo z rozpočtu města stejně jako povinný poplatek za vyjmutí z půdního fondu. Poplatek bude upřesněn dle záboru zemědělské půdy, ale předpokládaná cena se bude pohybovat okolo 900.000,- Kč. Hřiště bude sloužit pro malou kopanou, florbal, tenis, volejbal a basketbal. Zároveň bude určeno pro výuku tělesné výchovy ZŠ Tovačov a SOU řezbářské v Tovačově.

Další stavební akcí většího rozsahu je provedení opravy páteřní sítě splaškové kanalizace a veřejného vodovodu v lokalitě Zvolenov. Jedná se o kompletní rekonstrukci veřejných sítí ve vlastnictví VAK Přerov, a.s., která předchází kompletní revitalizaci lokality Zvolenov. Jsme si vědomi, že je to v průběhu stavby pro občany Zvolenova nepříjemná záležitost, ale bez těchto prací bychom se nebyli schopni dále posunout a provést kompletní opravu chodníků, cest a vybudování nových parkovacích míst v tomto úseku našeho města.

I letos jsme získali dotaci na provedení opravy střechy a střešní krytiny nad původními byty v zámku. Jedná se již o III. etapu, která bude stát dle výběrového řízení 1.760.985,- Kč, dotace od Olomouckého kraje činí 400.000,- Kč. Po provedení daného úseku budeme již za polovinou ploch střešního pláště zámeckých budov a i v dalších letech budeme v opravách pokračovat a snad budeme úspěšní i v dalších výzvách o poskytnutí dotace.

Na jaře jsme dokončili obnovu příjezdové cesty na fotbalové hřiště po-

dél mlýnské náhonu. Obnovená cesta nahrazuje původní příjezd dubovou alejí, která je určena především pro cyklisty a pěší. Nyní je možné dojet až na fotbalové hřiště, kde je vymezené místo pro parkování osobních automobilů. Bohužel se i tak setkáváme s tím, že se nám alejí prohánějí motorová vozidla, která nemají povolení k vjezdu.

Před prázdninami jsme byli nuceni provést opravu asfaltového povrchu na autobusovém nádraží a napojení místní komunikace na krajskou komunikaci v ulici Prostějovská. Obě lokality byly již v žalostném stavu. Celková výše za provedené práce činila 870.691,- Kč.

Období prázdnin jsme využili k tomu, abychom mohli provést opravu sociálního zařízení v technickém zázemí mateřské školky. Oprava spočívala ve vybudování nového WC a sprchového koutu, který bude sloužit pro zaměstnance MŠ. Zároveň bylo ve sportovní hale provedeno nové osvětlení sálu, které bylo ze strany vedení sokolu dlouhodobě požadováno, a byly z dotačního titulu zakoupeny nové židle pro kulturní a sportovní akce. Jistě jste si již všimli, že nám na náměstí a u nákupního střediska přibyl nový mobiliář. Pořídili jsme nové informační tabule, lavičky, stoly, stojany na kola a odpadkové koše. Celková cena za nový mobiliář činí 496.500,- Kč a výše dotace je 387.840,- Kč.

V současné době máme již vypracované projektové dokumentace na cyklostezku Tovačov – Ivaň a kompletní revitalizaci lokality Zvolenov, zároveň nyní budeme podávat žádosti o poskytnutí dotace na obě akce. Snad budeme úspěšní a podaří se nám do rozpočtu města získat nějaké finance na realizaci těchto dvou velmi důležitých projektů.

To je výčet částí provedených a plánovaných akcí ve městě, o všem Vás budeme průběžně informovat.

Marek Svoboda, starosta Jaroslav Vrána, místostarosta

Silný vítr

Ze soboty na neděli 26.8.2023 se ani nám nevyhnula bouře, která způsobila na celém Přerovsku velké škody. I v Tovačově jsme zaznamenali pád několika stromů, které jsme byli nuceni následně odklidit. Poděkování patří hlavně našim hasičům za jejich profes-

ionální přístup a rychlost při odstraňování vzniklých škod tak, aby byly místní komunikace co nejdříve průjezdné. Ostatek byl následně odstraněn pracovníky údržby města. Ihned jsme na to reagovali tím, že jsme vytypovali v Tovačově stromy, které se nám ne-

zdají být v pořádku. V současné době probíhá posouzení dřevin odborníky, kteří na základě měření a odborného posudku určí, zda se budou moci ponechat, nebo se budou muset pokácet z důvodu bezpečnosti.

Jaroslav Vrána

Zprávy ze školy

Soutěž Design Award

Dne 11. května 2023 jsme se vydali vlakem s T. Borkovou a panem učitelem J. Vychodilem do Prahy na vyhlášení 2. ročníku soutěže Design Award.

Tato soutěž byla rozdělena do 3 kategorií: soukromý interiér, veřejný interiér a produktový design. Zúčastnila jsem se v kategorii produktový design s návrhem pro domácí mazlíčky (kočky) s názvem Climbing.

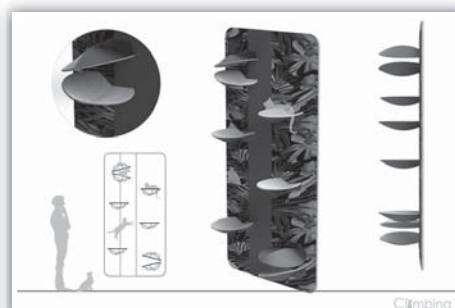
Vyhlášení soutěže proběhlo na Střední škole a Vyšší odborné škole reklamní a umělecké tvorby Michael v Praze 4. Po příchodu do školy jsme zkoukli program a zjistili jsme, že nejdříve půjdeme na přednášky (např. o zdravém osvětlení, udržitelný de-

sign, ...). Vyhlášení výsledků proběhlo v odpoledních hodinách. Do finále se dostalo 6 účastníků. Při vyhlásování jsem skončila na 3. místě.

Tímto děkuji panu učiteli J. Vychodilovi za podporu, čas a doprovod.

Kristýna Síčová, tudentka 4. ročníku oboru Design interiéru a nábytku, SŠ řezbářská Tovačov

(pozn. Soutěže se tentokrát zúčastnilo sto studentů z 13 škol napříč ČR, v nejpobulárnější kategorii produktový design porota vybírala s více než 60 návrhů. Naší úspěšné finalistce moc blahopřejeme 😊).

Historické okénko

Vyšetřování okolností pádu dvou žaček ve Spanilé věži

Na úvod musím zmínit, že jsem nejprve zvažoval, zda mám vůbec psát o tragédii, k níž došlo na pomezí jara a léta 1957 vevnitř Spanilé zámecké věže. Navzdory odstupu 66 let se pro některé osoby může jednat o událost, na kterou velmi neradi vzpomínají. Nakonec jsem se rozhodl pro publikování, poněvadž vyšetřovací spis proti učiteli Josefu Vrbatovi obsahuje řadu údajů, které by mohly zajímat čtenáře Tovačovského kamelotu. Zároveň se jedná o informace zjištěné krátce po tragédii, soudní spis obsahuje písemnosti sepsané od 15. června 1957 do jara následujícího roku.

V dopoledních hodinách 15. června 1957 bylo více než 30 žáků 7. třídy tovačovské Osmileté střední školy (tak se v letech 1953–1960 jmenovaly základní školy) pod dozorem učitele Josefa Vrbaty ve věži tovačovského zámku. Po sestupu z ochozu zámecké věže šel jako předposlední učitel, hned před ním šly Eva Podlucká (narozena 18. června 1944 v Olomouci) a Pavla Nováková (narozena 29. prosince 1943 v Tovačově). Když po křiku dětí a pádu dvou těl seběhl Vrbata na odpočívadlo, spatřil na dřevěné podlaze ležet obě žačky v bezvědomí. První pomoc poskytl Evě a Pavle MUDr. Alois Škrobal a obě jeho zdravotní sestry. K místu neštěstí to neměli daleko, protože Škrobal ordinoval v prostorách zámku. Mimochodem jako lékař zažil v Tovačově a okolí leccos, např. 18. srpna 1943 ohledával ve Věrovanech mrtvolu zastřeleného odbojáře Karla Bolfa (ročník 1905), dne 10. května 1944 ošetřil na tovačovské četnické stanici pod dozorem Němců postřeleného partyzána Stanislava Mikoláška (ročník 1923), kterého o den později nacisté oběsili v Poličné.

Vraťme se však k tragédii z 15. června 1957. Eva Podlucká skonala na místě neštěstí, příčinou úmrtí byla zlomenina krční páteře a přerušení prodloužené míchy. Pohřeb Evy Podlucké se uskutečnil na místním hřbitově za účasti spousty osob z města i okolí již 17. června 1957. Těžce zraněná Pavla Nováková byla snesena z věže hasičem Jindřichem Gálíčkem. Poté byla naložena do

sanitního vozu, jenž jí odvezl do přerovské nemocnice. Odtud byla na začátku července 1957 převezena na kliniku neurologie Univerzity Palackého v Olomouci, kde podstoupila operaci hlavy. Pád z výšky sice nakonec přežila, ale s doživotními následky (v dnešní době již nežije).

Šetřením bylo zjištěno, že se obě školačky dívaly při sestupování přes zábradlí. To se však uvolnilo – horní čep vypadl z trámu a obě dívky spadly z výšky 15 metrů na podlahu odpočívadla. Zejména rodiče Evy a Pavly vinili z tragické události učitele Josefa Vrbatu. Podle Miroslavy Podlucké šel s dětmi na věž, aniž by o tom věděl ředitel Josef Bednář. Při sestupování měl nechat děti jít po točitém schodišti ve tmě. Objevily se dokonce názory, že věž nebyla v té době přístupna veřejnosti, přesto do ní Vrbata vodil žáky z různých tříd. Tehdejší policie, tj. Veřejná bezpečnost (dále jen VB), měla zkrátka o práci postaráno.

Než se budeme věnovat vyšetřování a jeho závěrům, řekněme si něco o obviněném. Josef Vrbata se narodil 8. června 1908 v Krchlebech na Čáslavsku. Do Tovačova přišel v roce 1952, do té doby působil na škole v Albrechticích. S manželkou měl celkem tři děti. Po tragédii z konce školního roku 1956/1957 v Tovačově učil jen velmi krátce, již od poloviny září 1957 byl totiž učitelem Osmileté střední školy Němčice nad Hanou, kam alespoň zpočátku denně dojížděl z Tovačova (bydlel s rodinou v Cimburkově ulici č. p. 310).

Dne 27. listopadu 1957 Vrbata příslušníkům VB z Kojetína řekl mj., že byl v roce 1954 Místním národním výborem (dále jen MNV) Tovačov vyzván, aby na věž zámku příležitostně doprovázel školou povinné děti. Do tragického 15. června 1957 vedl do Spanilé věže minimálně 70 skupin. Měl k tomu i svolení od ředitele školy Bednáře. Na věž v té době doprovázeli výpravy též učitel Josef Beneš a kulturní pracovník Bohumír Štéger. Marie Hájková, správkyň muzea v Tovačově (umístěno v zámku), měla však za to, že několik let před neštěstím měl funkcionář z Krajského národního výboru Olomouc vy-

dat zákaz výstupu na věž. Nevěděla ale, zda to bylo zaprotokolováno. Avšak již 1. července 1957 rada MNV Tovačov vyšetřovatelům napsala, že výstup na věž povolila hromadným návštěvám, přirozeně za doprovodu průvodce. Jedním z nich byl právě učitel Josef Vrbata.

Vyšetřovací skupina VB Kojetín konstatovala ještě v den pádu obou žaček: „...horní čep madla byl pouze 15 mm dlouhý a ještě na dolním konci sříznut, takže čep tvořil pouze trojúhelník a jen nepatrně držel v trámu.“ Vojtěch Jegla, tajemník MNV Tovačov, se 6. prosince 1957 vyjádřil k bezpečnostním opatřením ve věži: „Výstupy na věž nebyly soustavné a nekonaly se denně, proto nebylo prováděno přezkoušení bezpečnostních opatření na této věži...“

Vrbata mohl z pozice průvodce těžko nést vinu na nedostatečném uchyacení čepu. Vyskytly se ovšem názory, v jejichž světle nebyl bez viny. Jedna z žaček vypověděla, že měl ve věži nemístné poznámky, a navíc mu z úst páchl alkohol. Vrbata byl skutečně v noci ze 14. na 15. června 1957 v hostinci, nicméně vypil toho jen málo a ráno byl zcela střízlivý. Výslechem svědků včetně hostinské Černé vyšetřovatelé zjistili, že Vrbata neodcházel z hostince ve stavu podnapilosti. Opačného názoru byl pouze jeden muž, který měl osobní důvody být zaměřený proti učiteli. Navíc se jednalo o příbuzného těžce zraněné Pavly Novákové. Z výslechu žáků nebylo možné zjistit, zda byla po uzavření poklopu na schodišti úplná tma, přítmí, nebo šero. Později se však ukázalo, že to bylo dáno různým umístěním sestupujících žáků.

Noviny Stráž lidu, orgán Krajského výboru KSČ Olomouc, otiskly článek „Nehazardovat se životy dětí!“ Článek nebyl zcela objektivní a z tragédie vinil především Vrbatu. Ten byl u části obyvatel Tovačova značně oblíbený, jako předseda bytové komise MNV Tovačov byl činorodý a ochotný (proti jeho přeložení na němčickou školu vznikla v Tovačově petice, kterou podepsalo 112 osob). Podle ředitele školy Bednáře tím však zároveň trpěla Vrbatova práce ve škole. Bednář navíc uvedl, že v den tragédie povolil Vrbatovi navštívit se

žáky prostory archivu v zámku, nikoliv Spanilou věž (místnosti archivu však zrovna nebyly přístupné, poněvadž se tam chystala výstava o myslivosti). Bednář o něm napsal nepříliš kladnou zprávu o pověsti, naopak kladně se k Vrbatovi vyjádřil MNV Tovačov nebo ředitel školy v Němčicích nad Hanou.

Dne 8. ledna 1958 Okresní prokurátor v Kojetíně podal Lidovému soudu v Kojetíně obžalobu na Josefa Vrbatu pro trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti. Spis v trestní věci byl nakonec delegován na Lidový soud v Přerově, protože rodiče poškozených žákyň a někteří další lidé z Tovačova podezírali justiční složky v Kojetíně z předpojatosti. O delegování trestní věci na přerovský soud rozhodl Krajský soud v Olomouci na konci ledna 1958.

Dne 12. března 1958 Lidový soud v Přerově uznal Vrbatu vinným z trestného činu ublížení na zdraví z nedbalosti podle paragrafu 222 (odstavce 1 a 2) trestního zákona č. 86/1950 Sb.: „...při sestupu bez ohledu na jinak neosvětlené schodiště uzavřel poklop na ochozu

věže, čímž přivodil takové omezení viditelnosti na schodišti, že vzadu sestupující žákyně musely se pevně přidržet zábradlí, které se v jednom místě uvolnilo a školačky Eva Podlucká a Pavla Nováková spadly z výše 15 m na dřevěnou podlahu odpočívadla ve věži...“ Když žačka, jež jako jediná sestupovala za Vrbatou, spolu s ním zavřela poklop, vznikla v této části schodiště tma, proto se Nováková a Podlucká opřely o zábradlí plnou vahou. Za předchozího používání totiž madlo zábradlí z čepů nevypadlo. Tolik z rozsudku, proč byl Vrbata uznán vinným. Naštěstí pro něho se neprokázalo, že by byl opilý, případně náležitě žáky nepoučil před výstupem na věž či před sestupem z ní. Pro soud nebylo podstatné, jestli Vrbata dostal v tomto konkrétním případě od ředitele školy svolení k návštěvě věže, či nikoliv. K provádění ve věži měl svolení od MNV Tovačov, což bylo pro soud směřodatné. Navíc mu v jiných případech i ředitel školy běžně povoloval, aby prováděl školní třídy na ochozu věže.

Vrbata byl odsouzen k trestu odnětí svobody na šest měsíců, s odkladem výkonu trestu na zkušební dobu jednoho roku. Poškození rodiče obou děvčat byli s nároky na náhradu škody odkázáni na řízení ve věcech občansko-právních. Na základě rozhodnutí prezidenta republiky Antonína Novotného o amnestii ze dne 1. prosince 1957 byl odsouzenému Vrbatovi prominut podmíněný trest odnětí svobody na šest měsíců (viz protokol o neveřejném zasedání Lidového soudu v Přerově dne 5. května 1958).

Použité prameny:

Státní okresní archiv Přerov, fond Lidový soud Přerov, sign. T 12/58 (vyšetřovací spis v záležitosti Josefa Vrbaty)

Státní okresní archiv Přerov, fond Městský národní výbor Tovačov, inv. č. 85 (městská kronika z let 1954–1967)

Státní okresní archiv Přerov, fond Základní škola Tovačov, inv. č. 730 (školní kronika z let 1940–1982)

*Mgr. Petr Jiráček, archivář a historik
Státního okresního archivu Přerov*

Major Karwinsky

– jedna z obětí bojů u Tovačova 15. července 1866

Když 15. července dozněly poslední výstřely srážky u Tovačova, byla část zraněných vojáků, kterou se podařilo shromáždit rakouské sanitní službě, odvezena do olomoucké pevnosti a umístěna do tamního lazaretu. Jedním z těch, kteří zemřeli navzdory vši tehdejší péči, byl major Jacob Karwinsky von Karwin, velitel II. praporu pěšího pluku č. 71.

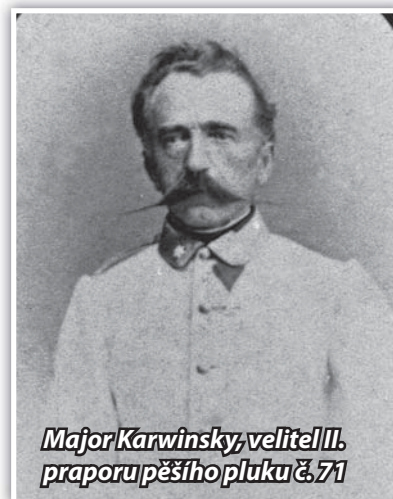
Původně polský rod Karwinských z Karwina se usídlil ve Slezsku a jejich rodový zámek Karwin ležel v opolském knížectví. V 17. století jeho příslušníci přišli do Čech a v první polovině 18. století vlastnili panství Kosova Hora nedaleko Sedlčan. Johann Joseph Karwinsky von Karwin byl 3. května 1700 v Čechách povýšen do rytířského stavu, titul rakouských svobodných pánů získal 6. srpna 1813 Johann Nepomuk Wenzel Karwinsky von Karwin (generálmajor a účastník války s revoluční Francií v roce 1793) a do téhož stavu náleželi členové rodu i v Bavorsku.

Jacob svobodný pán Karwinsky von Karwin se narodil roku 1817 v rodině bavorského přírodovědce Wilhelma Friedricha svobodného pána Karwinsky von Karwin (1780–1855) a jeho ženy Elisabethy, rozené hraběnky von Nys (1793–1860). Roku 1840 byl zařazen jako podporučík k rakouskému pěšímu pluku č. 43, u něj byl postupně povyšován a v roce 1860 byl převelen k nově vzniklému pěšímu pluku č. 71 toskánského velkovévody Leopolda II. Na počátku polního tažení proti Prusku roku 1866 byl povýšen na majora a převzal velení II. praporu. Do boje se vojáci pěšího pluku č. 71 dostali až téměř na konci tažení, když 15. července 1866 v prostoru severně od Tovačova nesli na svých bedrech hlavní tíhu to-

vačovské srážky. Tomu odpovídaly i ztráty pluku, které představovaly 36 důstojníků a 910 příslušníků mužstva.

II. prapor pěšího pluku č. 71 vyrazil toho dne v sevřených útvech přes rovný a přehledný terén do útoku proti okraji tovačovské bažantnice, který byl v té době již silně obsazen jednotlivými pruskými setninami II. a fyzilířského praporu 7. východopruského pěšího pluku č. 44. Pro pruské vojáky vybavené jehlovkami skýtal snadný cíl a jejich rychlopalba si záhy začala vybírat v řadách rakouské pěchoty krvavou daň. II. praporu se podařilo proniknout až do bezprostřední blízkosti okraje lesa, ale účinek pruské palby byl tak strašný a ztráty mezi důstojníky, poddůstojníky i mužstvem narůstaly takovou měrou, že byl rakouský útok ještě před dosažením pozic nepřítele zlomen a silně prořídlá jednotka se musela dát na kvapný ústup k silnici spojující Tovačov s Olomoucí.

Jednou z četných obětí byl i velitel praporu major Karwinsky, který byl těžce zraněn kulkou do pravého stehna

Major Karwinsky, velitel II. praporu pěšího pluku č. 71

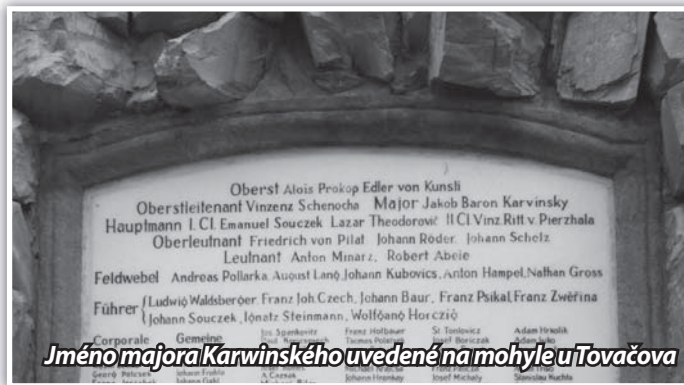
Tovačovský kamelot

a spadl z koně. Raněného velitele si všiml sotva dvacetiletý kadet Anton Hungendorfer, který byl sice již na počátku boje zraněn na levé ruce, zůstal ale u své jednotky a nyní se spolu se třemi dalšími vojáky pokoušel odnést majora Karwinského do bezpečí. Záchráncům však rychle docházely síly, a tak si kadet naložil raněného majora na záda a nesl ho dál k silnici. Byl již přibližně 400 kroků od okraje lesa, musel si však krátce odpočinout, a když se chtěl vydat se svým břemenem opět na cestu, byl zasažen pruskou střelou do břicha a zhroutil se k zemi. Oba zranění pak zůstali ležet, dokud je nenalezlo sanitní mužstvo. Kadet Hungendorfer byl vyznamenán Stříbrnou medailí za statečnost 1. třídy a byl povýšen na podporučíka 2. třídy.

Major Karwinsky byl převezen do posádkové nemocnice olomoucké pevnosti, kde mu byla poskytnuta nezbytná péče. Zranění však bylo velmi vážné a zdá se, že kulka nebyla z rány vyňata, ale zůstala ve stehnu a zprávy uveřejněné v denním tisku hovoří dokonce o tom, že se v průběhu hospitalizace přesunula tkáněmi až pod koleno. Nakonec musela být pravá noha zraněného 31. srpna amputována, jeho stav se, snad i vlivem cholerového onemocnění, rapidně zhoršil a 2. září 1866 major Karwinsky zemřel.

Pohřben byl 4. září na vojenském hřbitově v Olomouci - tento vojenský hřbitov se nacházel na Tabulovém vrchu v blízkosti střelnice (v místech křižovatky dnešních ulic Hněvotínská a Foerstrova) a pohřbívalo se na něm v letech 1834–1869. V roce 1869 byl založen vojenský hřbitov v Černovíře a pozůstatky zemřelých sem byly přemístěny. Je tedy pravděpodobné, že ostatky majora Karwinského odpočívají mezi kostmi mnoha dalších vojáků na černovířském hřbitově.

Jiří Synek, Komitét 1866

Z činnosti spolků

Rybáři oslavili výročí 100 let spolkové rybářské činnosti na Tovačovsku

Místní organizace Českého rybářského svazu Tovačov historicky patří k velmi výrazným spolkovým subjektům na Tovačovsku.

A není se čemu divit. Krajinné uspořádání tohoto regionu je této rybářské zálibě či koníčku více než příznivě nakloněno. Rybníky, rybochovem a slavnostními výlovy, či těžbou a zpracováním štěrkořísků Tovačovsko prostě žije....

Blížkost významných štěrkonosných řek Moravy a Bečvy, včetně všech přítoků (Blata, Valová, Haná a další) a dále i zbudovaných umělých toků tak sama o sobě nabízí vynikající možnost sportovního rybářského vyžití na tzv. tekoucích vodách.

A právě působením a onou „štěrkonosností“ uvedených řek a toků vznikl tzv. Hornomoravský úval, úrodná nížinná oblast z velké části tohoto území označovaná i jako „Haná“.

Území s vysoce úrodnými poli, lužními lesy se spoustou tůní a slepých ramen, s rybníky, a v neposlední řadě s rozvojem civilizace a společenských potřeb, poptávkou po stavebním materiálu, štěrkořísku i se spoustou více

či méně rozsáhlých dosud aktivních i nově vznikajících štěrkořísků a dalších vodních ploch vzniklých právě už ukončenou těžbou štěrkořísku. Tyto vody a revíry pak mezi rybáři označujeme jako vody uzavřené, stojaté.

Když nás, členy výboru, na „běžné“ členské schůzi ČRS MO Tovačov (dále

jen MO Tovačov) konané v roce 2022 v rámci bodu diskuse oslovil náš rybářský historik, kolega a člen místní organizace Josef Vlk s upozorněním, že pro příští rok je nutno připravit se na 100leté výročí, netušili jsme tehdy přesně, co všechno to pro nás bude znamenat.

Tovačovský kamelot

Nejprve jsme si v rámci vícero úředních dnů ve svazové kanceláři nechali právě od kolegy Vlka řádně objasnit naši spolkovou historii. Zásobil nás spoustou různých materiálů v tištěné i datové podobě. Prostudovali jsme zapůjčené brožury k výročí 60. a 80. let spolku, další vydané i připravované materiály a vzpomněli jsme si i na naši, bohužel už déle neaktualizovanou svazovou kroniku.

A na výborových schůzích jsme se od brzkého podzimu rou 2022 začali zabývat přípravou výročí a technickými záležitostmi s tím spojenými. Oslava takovýchto kulatin je vždy náročná, a to nejen organizačně, ale také finančně.

Po ne zcela jednoduchých diskuzích ve výboru bylo rozhodnuto o grafické přípravě a objednávce upomínkových předmětů, a to v množství dostatečném pro všechny členy naší místní organizace.

Všichni naši členové tak při vyřizování svých rybářských náležitostí pro rok 2024 obdrží v rámci připomínky 100. výročí a dle svého výběru buď kvalitní celokovovou propisku s gravírovaným potiskem k výročí, nebo velmi zdařile zpracovaný pamětní rybářský odznak. Naši mladí členové pak obdrží mezi dětmi populární klopku-placku na spínací špendlík, opět se stejnou grafikou.

Pro všechny účastníky schůze a oslavy, naše členy, hosty a další pří-

znivce, jsme připravili upomínkové předměty ještě daleko hodnotnější – pamětní mince ve třech různých provedeních či balení.

Dalším velkým tématem četných diskusí pak byla příprava a rozsah občerstvení, jak se nyní říká cateringu, na slavnostní členskou schůzi. Naštěstí jsme zde mohli vsadit na jistotu, a tak s blížícím se termínem schůze nervozitu zvyšovaly pouze tipy a odhady, kolik členů či hostů se takto náročně připravené výroční schůze a oslavy 100 let zúčastní. Přijde málo členů (což je nyní na rybářských členských schůzích obecně normou a pravidlem), a bude „ostuda“. Přijde moc členů, a budou nám chybět místa u stolů, upomínkové předměty, rybí speciality a řízky.

Členská schůze a oslava 100 let rybářské spolkové činnosti proběhla na místě obvyklém, ve sportovní hale v Tovačově, a to pro MO Tovačov i v obvyklém termínu na začátku dubna. Zejména 100 let by se asi mělo slavit „až po“. Ale následující a „správnější“ byl letos víkend před Velikonocí.

V sobotu 1. dubna 2023 tak v kancelářích MO Tovačov proběhla ještě dopoledne schůze členů rybářské stráže a před polednem už tito pánové připravovali a skládali stoly a židle z příručního skladu sportovní haly. Do hlavního sálu pro vlastní jednání schůze a do přisálí pro přípravu pohoštění. Stůl nezbyl volný ani jeden, a ještě i pochybělo.

Schůze byla zahájena v předepsaném čase ve 14.00 hodin, kdy předseda tovačovských rybářů přivítal všechny přítomné. Následující jednacím řádem předepsaná pauza 15 minut kvůli usnášeníschopnosti schůze byla využita pro technické informace k účastníkům a pro projevy hostů, starosta města Tovačova pana Marka Svobody a předsedy rybářského Územního svazu Ostrava pana Mgr. Radomíra Bednáře.

Vlastní schůze pak probíhala dle odsouhlaseného programu. Technicky byla rozdělena do dvou bloků. V první části řešili rybáři věci předepsané a povinné pro členskou schůzi, včetně veškerých zpráv a hlasování. Po přestávce pak ve slavnostní části nejprve předseda MO Tovačov pan MVDr. Marek Odložilík promluvil o historii i současnosti rybářství, rybaření a spolkové činnosti. V jeho prezentaci se vícekrát připomínalo zásadní historické datum 7. dubna 1923, kdy byl založen na ustavující schůzi rybářský spolek Tovačov. V pátek 7. dubna 2023 tak tovačovská spolková rybářská činnost naplnila výročí 100 let.

V dalším průběhu schůze byla slavnostně předána svazová ocenění – rybářské odznaky. Velmi si za naši místní organizaci vážíme odznaků udělených „za dlouholeté členství“. Tyto odznaky byly uděleny 15 zaslužilým členům. Následovalo udělení bronzových odznaků 11 členům a stříbrných odznaků 3 členům místní organizace.

Zlaté odznaky pak předal člen Republikové rady ČRS Mgr. Radomír Bednář páni Miloši Otáhalovi, Romanu Uherkovi a Josefu Vlkovi.

Poté mezi sebou tovačovští rybáři přivítali 6 nových nejmladších rybářů. Funkcionáři MO Tovačov jim na základě úspěšně složených zkoušek slavnostně předali první členské průkazy a povolenky k lovu.

V samotném závěru formální části slavnostní členské schůze přednesl návrh na usnesení předseda návrhové komise pan Ing. Lubomír Rytíř. Tento návrh byl jednomyslně schválen.

Po ukončení formální části slavnostní schůze následovala opravdu

bohatá tombola, kdy první cenou byla jako obvykle roční územní mimopstruhová povolenka k rybolovu. Následně se otevřelo přísálí a připravený slavnostní raut ohodnotili velmi vysoce nejen po poměrně dlouhém jednání vyhladovělí členové, ale i znalci úpravy ryb a rybích specialit.

Za slova chvály k rautu děkujeme všem, kteří se na jeho přípravě podíleli, a zejména pak týmu Městského pivovaru Kojetín Dušanovi Medunovi a paní Medunové.

Potěšitelné pak pro nás organizátory této akce bylo i to, že opravdu velká část účastníků se spolu s námi zdrže-

la v prostorách schůze při diskuzích výrazně déle, než bývá na takovýchto akcích obvyklé.

Vážení členové ČRS,z.s., místní organizace Tovačov, vážení hosté a příznivci rybářského sportu, vážení účastníci členské schůze a oslavy 100 let, jménem výboru Vám děkuji za Vaši účast.

Další poděkování pak patří všem členům výboru MO Tovačov, členům rybářské stráže a kamarádům, kteří nám s přípravami našeho kulatého výročí jakkoliv pomohli.

*Marek Odložilík,
předseda MO Tovačov*

Rybářské závody mládeže na Hradeckém rybníku v Tovačově

V sobotu 17. 6. 2023 se od 8.00 hodin konal na Hradeckém rybníku v Tovačově již 20. ročník rybářských závodů mládeže. Tuto velmi populární akci pro děti základních škol v regionu společně pořádá Místní organizace Českého rybářského svazu Tovačov, Rybářství Tovačov, město Tovačov a Základní škola a Mateřská škola Tovačov. Všichni pořadatelé pro mladé závodníky připravili také hodnotné ceny.

Jubilejního ročníku se zúčastnilo 40 mladých rybářů, kteří soutěžili ve 3 kategoriích – dívky (1. – 9. ročník ZŠ), mladší chlapci (1. – 5. ročník ZŠ) a starší chlapci (6. – 9. ročník ZŠ).

Vlastní závod byl zahájen v 8 hodin a ukončen ve 12 hodin. Každý závodník mohl lovit na jeden prut, na plavanou nebo položenou. Každá ulovená ryba byla rozhodčími změřena a za každý centimetr její délky získal lovcí 1 bod. Pokud úspěšný lovec ulovil kapra nad 40 cm, mohl si jeden kus této ryby ponechat. Všechny ostatní ryby se šetrně pouštěly zpět do rybníka.

Kromě oceněných lovců na prvních třech místech v každé kategorii byla navíc udělena ještě Cena starosty města Tovačov za nejdějšího uloveného kapra a při příležitosti jubilejního 20. ročníku závodů také Cena ředitele ZŠ a MŠ Tovačov mladému lovcovi z pořádající základní školy.

Po sečtení všech ulovených ryb byly konečné výsledky následující:

Kategorie dívek – celkem 8 závodnic

1. místo Gabriela Dočkalová ZŠ Přerov 476 bodů

2. místo Tereza Doleželová ZŠ Tovačov 196 bodů
3. místo Gabriela Valentová ZŠ Tovačov 156 bodů

Kategorie mladších chlapců – celkem 16 závodníků

1. místo Josef Vymětal ZŠ Kojetín 334 bodů
2. místo Lukáš Otáhal ZŠ Tovačov 302 bodů
3. místo Radek Přikryl ZŠ Přerov 213 bodů

Kategorie starších chlapců – celkem 16 závodníků

1. místo Jakub Číhal ZŠ Dub n. Mor. 568 bodů
– absolutní vítěz
2. místo Richard Švec ZŠ Olomouc 472 bodů
3. místo Dominik Dočkal ZŠ Přerov 294 bodů

Cena starosty města Tovačov

Radek Přikryl ZŠ Přerov Kapr 50 cm

Cena ředitele ZŠ a MŠ Tovačov

Lukáš Otáhal 5. A

Letošní závody doprovázelo po celou dobu konání krásné slunečné letní počasí a ani vítr mladé závodníky nijak neobtěžoval. Všichni si sobotní dopoledne strávené u vody užívali a podle názoru většiny z nich se těší za rok opět na Hradeckém rybníku v Tovačově na shledanou.

Petrův zdar!

Leon Bouchal

10. ročník plaveckého „Tovačovského maratónu“ úspěšně odstartoval další dekádu spolupráce.

Oddíl Dálkového a zimního plavání Haná Prostějov, z.s., za podpory společnosti Heidelberg Cement, a.s. – Štěrkopískovna Tovačov a města Tovačov připravili v sobotu 10. června 2023 jubilejní desátý silně obsazený a pro účastníky nezapomenutelný závod.

Závod se plaval v průzračných vodách tovačovského jezera na dvou okruzích o délce 1,6 km a 1 km. Stavba trati i její příprava je velmi náročná záležitost a musí splňovat přísná kritéria bezpečnosti. Pořadatelsky se jedná o akci časově i organizačně rozsáhlou se zajištěním certifikovaných rozhodčích, přípravou zázemí, stavbou cílového koridoru, zajištěním sanitky s lékařem. Záchranu osob na vodě nám pomáhají již tradičně zabezpečit hasiči Tovačov a Troubky. Letos se přidala i Městská policie Přerov. Všem záchranářům za jejich bdělou práci patří velký dík.

Na tratích 1, 3, 5, 10 a 15 km se maratónu účastnilo 146 plavců z 29 plaveckých oddílů z celé republiky. Okruh jednoho kilometru si vyzkoušelo i 9 plavců z veřejnosti.

Plavecky jsou zastoupeny všechny věkové kategorie – od dětí až po masters. Nejdelší závod na 15 km plavalo celkem 16 borců.

V mužích vyhrál reprezentant ČR Matěj Kozubek (r. 1996) z klubu Kometa Brno v čase 3:01:10. Za ženy byla nejrychlejší v čase 3:29:02 Leontýna Trněná (r. 2007), plavecký klub Axis Jihlava. Oba šampióni získali pohár starosty města Tovačov, který jim osobně předal pan starosta Marek Svoboda.

Tovačovská voda k účasti na závodě k sobě táhne lidi napříč generacemi i výkonnostními třídami. Nejen reprezentanty ČR na evropských i světových šampionátech, přemožitele kanálu La Manche

např.: Petr Mihola (v r. 2006), Dana Zbořilová (v r. 2001), Radek Tábořský (v r. 2015), ale i přemožitele průlivu Gibraltar - Mag-

Krmení plavců

Start veřejnosti

Tovačovský kamelot

da Okurková (v r. 2016). Občas zde trénuje např. Jaroslav Chytil, který jako první Čech přeplaval Severní kanál (v r. 2018).

Velké nadšení vzbuzuje u výkonnostních plavců zvětšení plavecké plochy, kterou k tréninku opakovaně využívají v rámci své plavecké celoroční přípravy.

Všem zmiňovaným organizátorům, našim podporovatelům i členům pořádacího oddílu velmi děkujeme za podporu.

Za DZP Haná Prostějov, z.s.
Gabriela Ježková

Atmosféra před startem

Vítězové na 15km

Před startem

157. výročí tovačovské srážky - vycházka po bojišti z 15. července 1866

V sobotu 15. července 2023 byla u kříže u starého tovačovského mlýna za přítomnosti starosty města Marka Svobody, kastelánky zámku Květy Zajícové a ředitele základní školy Leona Bouchala zahájena již 27. vycházka po místním bojišti, které se na počátku i přes velmi teplé počasí zúčastnilo přibližně 40 zájemců o vojenskou historii a kterou vedl Jiří Synek

z Komitétu pro udržování památek z války roku 1866. Po krátkém úvodním výkladu se všichni přesunuli na hráz Skašovského rybníka a odtud vycházka pokračovala okolo zámku ke kříži na Olomoucké ulici. U ústředního rakouského pomníku si účastníci vycházky odpočinuli ve stínu a byli seznámeni s průběhem tovačovské srážky, ke které došlo přesně před

Tovačovský kamelot

157 lety 15. července 1866, a s místními památkami, které se k ní vztahují. U Bezedného dolu byla také k pomníku 108 pruských a rakouských vojáků položena kytice věnovaná městem Tovačov. Výklad byl ukončen u pomníku pruského podplukovníka Behra a odtud se všichni odebrali zpět do Tovačova.

Je třeba vyjádřit velký dík zástupcům města Tovačova za péči o památky z války roku 1866 a za dlouhodobou podporu vycházek po bojišti spočívající ve vzorné údržbě okolí všech památek, zřízení přístupové cesty k Behrovu pomníku a v případě letošního velmi horkého počasí i v poskytnutí chlazené balené vody pro návštěvníky vycházky. Doprovod návštěvníků tvořili příslušníci 27. praporek polních myslivců Jan Březina a K. k. Pionier Kompanie Jakub Novotný v historických uniformách. Fotodokumentaci akce již tradičně zajišťoval Karel Novotný. Akce byla zakončena přátelským posezením ve vinárně na tovačovském náměstí.

Vycházce předcházela krátká pietní vzpomínka v Dubu nad Moravou, v jejímž průběhu starosta Ivo Čečman spolu s místostarostou Pavlem Rychlým a členem rady městyse Pavlem Piňosem položili kytici ke kříži na náměstí.

V rámci přípravy na letošní vycházku členové Komitétu 1866 Václav Hradil, Jiří Jemelka, Jiří Synek a také Jan Březina a Petr Hradil v průběhu brigády 20. května 2023 očistili pomníky u Bezedného dolu a na hrázi Skašovského rybníka, vytrhali plevel z mohyly ústředního pomníku a natřeli stříšky stojanů naučné stezky Po stopách bitvy u Tovačova 1866.

Jiří Synek, Komitét 1866

Výstava modelů

Výstava modelů Plastic People of Tovačov se konala 20. 5. 2023 ve sportovní hale v Tovačově.

Nepovinnými tématy výstavy, bylo připomenutí tankové bitvy z roku 1943 u Kursku, válka ve Vietnamu a také válka v Africe. Mimo tato témata pořadatelé zajistili k výstavě papírové modely, válečné pevnosti, auta, modely tanků, lodí, postaviček, a to v různých velikostech. Nejpočetnější skupinou modelů byly vrtulníky a letadla, které vystihovaly různá válečná

období nebo území. Potěšením letošní výstavy byla zahraniční návštěva modelářů z Norimberku, ale také se zde sešli uznávaní modeláři z celé republiky, dokonce až z Ústí nad Labem. Musíme si přiznat, že vystavujících modelářů bylo letos o něco méně než v předchozích ročnících, totéž platí o samotných návštěvnících. Součástí výstavy je vždy i doprovodný program, letos v podobě výstavy historických motocyklů a válečných vozidel. Organizátoři sklidili pochvalu za celý

průběh akce, dokonce byla pozdější pozitivní odezva na internetu, kdy si lidé akci pochvalovali.

Pozvánky

Město Tovačov vás zve za podpory Olomouckého kraje na

SVATOVÁCLAVSKÉ HODY V TOVAČOVĚ

Čtvrtek 21.zář

17:00 Vernisáž ke květinové výzdobě „pro zámecký archiv“
s přednáškou PhDr. Jiřího Lapáčka

Neděle 24.zář

Setkání veteránů v Tovačově

Čtvrtek 28.zář

HLAVNÍ PROGRAM V ZÁMECKÉM PARKU

9:00 -17:00 Hodový jarmark, výstava chovatelů, regionální potravina

9:00 Nedělní mše svatá, kostel sv. Václava

10:00 Průvod od kostela sv. Václava

10:00 - 12:30 Folklórní program (Věrovanka + Hatě Tovačov)

13:30 ŠTĚSTÍ - písničkový pořad pro malé i velké

15:00 Pocta Haně Zagorové

17:00 KATAPULT REVIVAL, koncert

Myslivecká kuchyně po celý den.

Pátek 29.zář

8:00 Turnaj firem v nohejbale na multifunkčním hřišti
pod sportovní halou při příležitosti jeho otevření

20:00 Písničkář Honza Grebik a koncert skupiny REFLEXY, zámecký park

Sobota 30.zář

13:00 Odhalení pomníku Xavery Běhálkové, městský hřbitov

14:30 Křest knihy „Tovačovské zastavení“, nádvoří zámku

15:00 Horňácká cimbálová muzika z Velké nad Veličkou, nádvoří zámku

28.9.+víkend 30.9. a 1.10.

10:00 - 17:00 Zámek i věž přístupné veřejnosti, prohlídky s květinovou výzdobou

Členové spolku Kroměřížská dráha Vás srdečně zvou
na svezení

SVATOVÁCLAVSKOU PÁROU

28. září 2023

(třeba) na Svatováclavské hody v Tovačově, nebo na Setkání Hanáků v Kojetíně

FOTO: Jakub Gregor

Ceny jízdenek:

jízdné jedním směrem,
sleva je pro děti 6 - 15 let,
prodej jízdenek jen ve vlaku

- 1) úsek Kroměříž - Tovačov
dospělí 150 Kč, děti 80 Kč
- 2) úsek Kojetín - Tovačov
dospělí 100 Kč, děti 50 Kč
- 3) úsek Lobodice - Tovačov
dospělí 50 Kč, děti 50 Kč

Více info na: www.tovacovka.cz

km	Vlak	001	003	005	007
0	Kroměříž	8 21		13 21	
9	Kojetín	8 36		13 36	
	Kojetín	8 40	10 30	13 40	15 15
17	Lobodice	8 53	10 43	13 53	15 28
20	Tovačov	9 00	10 50	14 00	15 35

km	Vlak	002	004	006	008
0	Tovačov	9 50	11 51	14 35	16 02
3	Lobodice	9 55	11 56	14 40	16 07
11	Kojetín	10 10	12 11	14 55	16 22
	Kojetín		12 16		16 25
20	Kroměříž		12 31		16 40

Setkání Hanáků

14. ročník festivalu hanáckých tradic, krojů, písní a tanců

28. 9. 2023 | KOJETÍN

RANNÍ KUROPĚNÍ

dechové hudby v ulicích

SLAVNOSTNÍ BOHOSLUŽBA

v kostele Nanebevzetí Panny Marie

KROJOVANÝ PRŮVOD

stovky krojovaných Hanáků v ulicích Kojetína

TANEČNÍCI, MUZIKY A ZPĚVÁCI

krása tanců, písní a krojů z Hané

POCTA LUDMILE MÁTLOVÉ-UHROVÉ

komponovaný folklorní program

TOMÁŠ KOČKO & ORCHESTR

world music s moravskými kořeny

HANFOS
Hanácký folklorní spolek

Olomoucký kraj

MĚSTO KOJETÍN

Olomouc
Český rozhlas

kudyznudy.cz

OLOMOUCKÝ (Report 1)

PALEC.NET

VERNISÁŽ VÝSTAVY
„OZVĚNY TICHÁ“

PROGRAM:

1. ZAHÁJENÍ V 15:30 HOD. V ZÁMKU TOVAČOV
2. SLOVO HOSTŮ zástupci města Tovačov
 zástupci Arcibiskupství olomouckého
 zástupci SŠ řezbářská Tovačov
 p. Pavel Langer, fotograf
3. PŘEDSTAVENÍ TEMATICKÝCH SEKCI VÝSTAVY:
 EMOCE - DEMENCE - DOPROVÁZENÍ V PALIATIVĚ
4. PRŮBĚŽNÁ CHVILKA POEZIE

SRDEČNĚ ZVOU POŘADATELÉ:

PODPOŘILI NÁS:

SŠR TOVAČOV

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

VERNISÁŽ VÝSTAVY
„OZVĚNY TICHÁ“

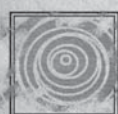
KDY: 3.10.2023 v 15:30 hod.
KDE: ZÁMEK TOVAČOV

SRDEČNĚ ZVE DOMOV PRO SENIORY TOVAČOV A ARCIBISKUPSTVÍ OLOMOUCKÉ

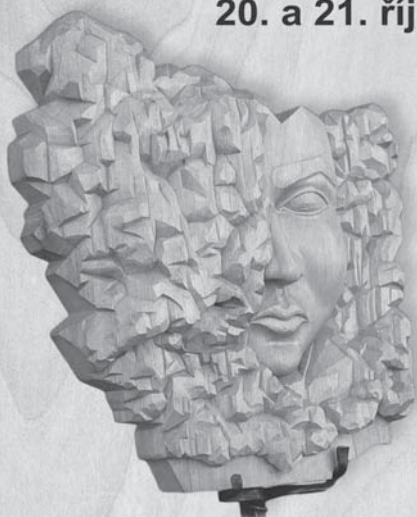
Upozornění: mimo víkendy je nutné prohlídku výstavy
zarezerovat na tel. čísle 581 731 152, kl. 21 nebo 47

Více na: www.dstovacov.cz

STŘEDNÍ ŠKOLA
ŘEZBÁŘSKÁ TOVAČOV
DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

20. a 21. října 2023

Pátek od 8 - 17 h
Sobota od 8 - 12 h

agencura
GONG
www.gong.cz

Štěstí

na druhou

Hudebně-zábavný pořad
s písničkami ze stejnojmenného CD

**Adélka a Veronika
DOBEŠOVY**

Znáte ze seriálů
**SLUNEČNÁ
a O MĚ SE NEBOJ**

**& Ladislav DOBEŠ
se skupinou**

Inzerce

Luxus na dluh?

recenze knihy

Dějinný úsek vymezený letopočty 1550 – 1650 patří k přelomovým. Čas postupně proměnil realie renesance a manýrismu v rané baroko. Vývoj byl určován přijímáním podnětů ze záalpských zemí, ale Čechy, Moravu a Slezsko postihly události třicetileté války, které výrazně pozměnily mocenskou konstelaci. Nejvyšší vrstvou ve stavovské společnosti byla aristokracie – Rožmberkové, Švamberkové, Pernštejnové,

Lobkowiczové, Slavatové, Smiřičtí, páni z Hradce – rody mimořádně bohaté, přesto je často sužoval nedostatek finančních prostředků, vždyť na reprezentativní vystupování i luxusní (s) potřebu si půjčovali a tím se stále více roztáčela dluhová spirála. Jak aristokraté vyrovnávali svoje finanční závaz-

ky? Co pro společenskou prestiž renesančních a barokních kavalírů znamenalo být dlužníkem? Kdo byli jejich věřitelé? Odpověď na tyto otázky nabízí kniha PhDr. Jaroslava Čechury s názvem *Luxus na dluh*?

Peníze - kopy grošů českých či míšeňských, rýnské a uherké zlaté, tolary i jiné dobové měny, jsou hlavním motivem devíti kapitol publikace. V chronologickém sledu je popsán proces jejich oběhu, počínaje oboustrannými transakcemi ve vztahu věřitel – dlužník od českých králů z rodů Přemyslovců, Lucemburků, Habsburků k vyšší a nižší šlechtě, měšťanstvu i poddaným a ekonomickému propojení účastníků finančních obchodů. Nově objevená fakta korigují zažitý dojem o významných osobnostech českých a evropských dějin, vždyť Karel IV. mohl svoje mocenské cíle splňovat pouze pomocí úvěrů zejména od florentských bankéřů. Jeho synové a nástupci Václav IV. a Zikmund neustále trpěli nedostatkem financí, obdobně tomu bylo i u habsburských panovníků, s insolvencí měl problémy zejména Rudolf II., neboť umělecký mecenáš (a nevydařený vpád pasovského vojska) nejen jeho stál mnoho peněz ... Porovnáním aktiv a pasiv Petra Voka z Rožmberka jsou objektivně vyvrácena dříve tradovaná klíšé o jeho neodpovědném hospodaření – dluhy zdědil i po svém starším bratrovi a bylo možné nalézt i pohledávky z doby před nástupem Viléma Voka jako rožmberského vladaře. Také Petrem Vokem skutečně vyplacení pasovských žoldnéřů autor přesně popisuje – polovinu transakce uhradila královská komora, tedy vlastně Rudolf II. Srovnává i vzájemné finanční styky obou mužů, neboť od věřiteli pronásledovaného Rožmberka (který i za nepříznivé ekonomické situace intabuloval v deskách zemských několik nově nabytých majetků) získal zadlužený císař panství Český Krumlov se závazkem případného převzetí části Rožmberkova dluhu!

Autor metodicky postupuje i v případě ekonomických obtíží Švamberků, pánů z Hradce a náhledu do finanční situ-

ace Slavatů jako jejich nástupců ve vlastnictví hradeckého dominia. Komplexně analyzuje finanční koncepci Polyxeny z Lobkowicz (rozené z Pernštejna, provdané nejprve za Viléma Voka z Rožmberka) jako nabyvatelky konfiskovaných statků po Bílé Hoře a zároveň dlužnice (pohledávky splácel ještě její vnuk Ferdinand August) a také hospodaření Pernštejnů. Kapitola složená ze sedmi „sond“ do dluhů pánů erbu zubří hlavy je vrcholem – v ní podrobně popisuje ekonomické aktivity Viléma II. z Pernštejna a jeho potomků či příbuzných až po Vratislava Eusebia, jehož smrtí v bojích třicetileté války Pernštejnové v mužské linii vymřeli, ale rodové dluhy, byť částečně umořené prodejem veškerých moravských panství, trvaly téměř do konce 17. století.

Smiřičtí ze Smiřic vykazovali aktivní ekonomickou bilanci, což autor připisuje jejich důsledné protestantské střídmosti, neboť neměli zájem na okázalé rodové reprezentaci i neproduktivní spotřebě – šetřili, a tudíž disponovali značnými částkami peněz v hotovosti, které mohli investovat.

Seznámit se lze i se sociálními kontakty v raném novověku. Archivními prameny doložené půjčky mezi poddanými a jejich vrchnostmi, úředníky a zaměstnavateli (např. Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan vůči Vilému Vokovi z Rožmberka aj.), podnikání finančně zdatných rytířů (Adam Hrzán z Harasova, Bohuslav Malovec z Malovic) dokazují hierarchickou proměnlivost jednotlivých společenských vrstev a vzájemnou ekonomickou závislost. Paralela je zřejmá, neboť dluhy současné občanské společnosti mají s dluhy kumulovanými v období renesance a baroka jedno společné – končí bankrotem.

PhDr. Jaroslav Čechura: *Luxus na dluh? – Zadlužení české aristokracie v letech 1550 – 1650*, ISBN 978-80-7601-783-2, 320 str., 1. vyd., Nakladatelství Vyšehrad ve společnosti Albatros Media a.s., Praha v roce 2023.

Autor textu: Stanislav Vaněk

Projekt

Výměna části střešní krytiny, byty v

Zámku Tovačov - III. etapa

se uskutečňuje za finanční podpory

Olomouckého kraje

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt

MULTIFUNKČNÍ HŘIŠTĚ TOVAČOV

je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

Cílem projektu je vybudování nového multifunkčního hřiště, které bude součástí stavby „Multifunkční sportovní areál, Nádražní ulice, Tovačov“.

Tovačovské kulturní léto a podzim 2023

se v roce 2023 koná za finanční podpory

Olomouckého kraje

Olomoucký kraj

Projekt

POŘÍZENÍ MOBILIÁŘE PRO MĚSTO TOVAČOV

byl spolufinancován Evropskou unií.

Podpora projektů konečných žadatelů naplňující cíle SCLLD MAS Střední Haná. Jedná se konkrétně o pořízení mobiliáře pro město Tovačov v lokalitách tržnice a náměstí.

EVROPSKÁ UNIE

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

Projekt

POŘÍZENÍ ŽIDLÍ PRO TJ SOKOL TOVAČOV

byl spolufinancován Evropskou unií.

Podpora projektů konečných žadatelů naplňující cíle SCLLD MAS Střední Haná. Jedná se konkrétně o pořízení židlí pro TJ Sokol Tovačov.

EVROPSKÁ UNIE

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

Projekt

POŘÍZENÍ MOBILIÁŘE PRO MĚSTO TOVAČOV

byl spolufinancován Evropskou unií.

Podpora projektů konečných žadatelů naplňující cíle SCLLD MAS Střední Haná. Jedná se konkrétně o pořízení mobiliáře pro město Tovačov v lokalitách tržnice a náměstí.

EVROPSKÁ UNIE

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

VOLNÁ VSTUPENKA

SPORÍME
ENERGIE!

MODERNÍ DŮM

OLOMOUC, Výstaviště Flora
2. – 4. listopadu

ČT, PÁ 9-18 h., SO 9-17 h.

omnis
pořadatel výstav

tel.: 608 711 422, e-mail: nasadil@omnis.cz, www.omnis.cz

Hřbitovní památník Františka

Teresie Emerenci Xavera

Běhálková

se v roce 2023 koná za finanční podpory

Olomouckého kraje

100 let

Dne 22.6.2023 jsme navštívili našeho spoluobčana pana Zdeňka Slavíka, abychom mu společně popřáli k úctyhodnému životnímu jubileu 100 let všechno nejlepší, hlavně pevné zdraví a mnoho spokojenosti.

V sobotu 13. května 2023 bylo do svazku města Tovačova přivítáno sedm dětí, dvě děvčata a pět chlapců.

